

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznika. — Inzerati do 30 petič in Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — CELJE, Kocenovca ulica 2. — Tel. 190
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. — — — JESJENICE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri poštneem Cekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

NEMČIJA BO USTAVILA REPARACIJE? Preorijentacija ameriške zunanje politike? — Ameriški zakladni tajnik Mellon hoče prihodnje dni odpotovati v Evropo, kjer se bo sestel z vplivnimi evropskimi politikami in finančniki

Berlin, 9. junija. Pri odhodu iz Chequersa sta nemški državni kancelar dr. Brüning in zunanji minister dr. Curtius povabila svoje gostitelje, naj posejijo Nemčijo. »Evening Standard« doznava, da bo Henderson kot predsednik razorožitvene konference najbrže v kratkem posejil Berlin.

Newyork, 9. junija. Nemška zasilna odredba in obenem objavljeni proglas nemške državne vlade sta vzbudila v ameriških krogih veliko pozornost. Predsednik Hoover se je pustil o vsem podrobno informirati. Zunanji in zakladni urad sta zaenkrat odklonila, da bi zavzela kako stališče napram nemški vladni zahtevi po znižanju reparaacij, češ, da je zadeva prevelikega pomena, da bi mogla ameriška vlada takoj izreči svoje mnenje.

V Wallstreetu in Washingtonu so se razširile govorice, da je že došlo do sporazuma med Nemčijo, Anglijo in Zedinjenimi državami o dovolitvi dveletnega moratorija za reparaacijska plačila. Poročila vodilnih ameriških listov iz Washingtona se tudi bavijo sedaj prvič s preorijentacijo ameriške zunanje politike. Vsi listi soglašajo, da je Washington pripravljen razmisliti vprašanje revizije vojnih dolgov, ako bi evropske države našle pot, po kateri bi se rešil varnostni problem na drug način in ne z vzdrževanjem velikih vojnih sil. Glede na to pridobiva napovedano potovanje ameriškega državnega tajnika Stimsona čimdalje večji pomen. Kakor znano, bo potoval tudi ameriški zakladni tajnik Mellon v

Francijo in Anglijo. Zunanji tajnik Stimson in zakladni tajnik Mellon bosta baje razpravljala v Evropi z merodajnimi evropskimi državniki o vprašanju vojnih dolgov. Po zatrjevanju raznih krogov se more vsekakor smatrati, da so Zedinjene države sedaj pripravljene razpravljati o vprašanju vojnih dolgov in razorožitve kot skupni zadevi.

London, 9. junija. V »Observer« piše Garvin, da ne more biti o angleških namerah nobenega dvoma, ker streme že deset let po popolnem črtanju vseh reparaacij in vojnih dolgov. Rešitev tega vprašanja seveda ni odvisna od Anglije, temveč od Amerike. Čas za revizijo tega problema pa ni ugoden, ker ubijajo vesti iz Amerike vsako vero v človeško pamet. V Ameriki se pojavljajo celo mnenja, da hodi Nemčija po poti k revoluciji ali pa finančnemu polomu. V Washingtonu tudi ne verjamejo, da bi ustavitev nemških plačil pomenila obenem ustavitev evropskih plačil ameriških dolgov. V zvezi s tem pozdravljajo pisec napovedani potek Stimsona v Evropo, kjer bo imel priliko informirati se o nemškem položaju.

London, 9. junija. Posebni dopisnik »Daily Mail« piše, da smatrajo v angleških krogih sedaj ne le kot potrebno, ampak tudi kot verjetno, da bo Nemčija v jeseni ustavila svoja reparaacijska plačila. O težkih posledicah, ki jih more izzvati ta korak, so si na jasnem vse evropske države. Anglija bi na ta način izgubila

130 milijonov funtov šterlingov na leto. Anglija je vedno zasledovala politiko, da sprejema od svojih dolžnikov samo toliko, kolikor potrebuje za plačila svojim upnikom. Če pa bodo dolžniki ustavili svoja plačila, nastaja vprašanje, ali more Anglija nadaljevati s povračanjem svojih dolgov v Ameriki.

Washington, 9. junija. Ameriški zakladni tajnik Mellon bo že prihodnje soboto odpotoval v Evropo. Najprej bo pestil Anglijo, nato pa bo odšel v južno Francijo, kjer bo ostal več tednov, nakar bo prišel v Pariz. Čeprav povdarioja v ameriških uradnih krogih, da namerava Mellon prebiti v Evropi samo svoj šesttedenski dopust, smatrajo kot gotovo, da bo imel v Evropi razgovore z vplivnimi politikami in finančniki, predvsem z guvernerjem Angleške banke.

Washington, 9. junija. Predsednik Hoover je imel ob koncu tedna razgovor z ameriškim poslanikom v Bruslju Gibsonom, ki je zastopal v zadnjih letih Zedinjene države na vseh razorožitvenih konferencah. Takoj po povratku v Washington je predsednik Hoover sprejel državnega tajnika za zunanje zadeve Stimsona, ki bo v kratkem odpotoval v Evropo. Zbudilo je pozornost, da je Stimson nesel k razgovoru s predsednikom Hooverom obsežne akte. V tukajšnjih političnih krogih smatrajo, da sta Hoover in Stimson razpravljala o problemu reparaacij in vojnih dolgov in v zvezi s tem tudi o razorožitvenem problemu.

Mednarodna pomoč agrarnim državam Pričetek razprav strokovnjakov v Ženevi o uveljavljanju francoskega gospodarskega načrta

Beograd, 9. junija. Po sklepu panevropske študijske komisije v Ženevi se sestane 25. t. m. v Ženevi posebna podkomisija, v kateri bo zastopana tudi naša država, za proučitev onega dela francoskega načrta, ki predvsem zanima agrarne države. Zunanji minister dr. Voja Marinković je glede na to podal naslednjo izjavo:

Francoski načrt za gospodarsko obnovo Evrope je bil načelno sprejet v Ženevi, toda to, kar je najtežje, določitev praktičnih možnosti njegovega izvajanja in določitev načina izvajanja načel, postavljenih v njem, je bilo prepučeno podkomisijam in predvsem tej komisiji, ki se sestane 25. t. m. in ki bo sestavljena iz strokovnjakov. Moje mnenje je bilo že v Ženevi, da se francoski načrt more izvesti z gotovimi tehnič-

nimi izpremembami, ko smo prijaviili svoje pridržke ob priliki njegovega sprejetja. Od tega časa je Francija, ki ji pripada zasluga, da je povzela pobudo za uresničenje tega načrta, izvršila nove napore za olajšanje njegove realizacije, in to prav v oni smeri, za katero smo smatrali že od početka, da more dovesti do rešitve postavljenega problema do bilateralne pogodbe v okviru splošnega evropskega sporazuma. Ako bodo tudi ostale industrijske države, ki imajo zaščitne carine na kmetijske proizvode, v silnem ugodnem razpoloženju, bo podkomisija gotovo uspešna pri rešitvi tega problema. Ni treba povdarjati, kolike bo važnosti, ako se bo ta rešitev dosegla že pred novo žetvijo.

Lepi lasje — vzlic vročini in prahu!

Zlasti kadar je vroče, je treba, da si umivate lasje z Elida Shampoo. Tako Vam ostanejo lasje vedno zdravi in negovani. Vi sami pa se počutite prijetno osveženi!

Vsak teden po enkrat si umijte glavo!

ELIDA SHAMPOO

Dan ruske kulture

Tudi letos je Ljubljana lepo proslavila praznik ruske kulture

Ljubljana, 9. junija.

Snoči je tukajšnja ruska kolonija proslavila v beli dvorani Uniona letošnji Dan ruske kulture, ki je obenem posvečen skrbni za ruske invalide. Kakor vsako leto, je priveditev »Ruske Matice« privabila tudi letos ne samo številne, v Ljubljani bivajoče Ruse, marveč tudi mnoge Slovence, ki simpatizirajo z rusko kulturo. Letošnja proslava Dneva ruske kulture je bila celo slovesnejša nego prejšnja leta. Zastopane so bile oblasti in razna društva; posebno častna je bila udeležba iz naših intelektualnih in posebej še literarnih krogov. Tako smo med drugimi opazili zastopnika mestne občine, podžupana prof. Jarca, zastopnika univerze dekana dr. M. Slavčiča, predsednika PENkluba in gledališkega intendantu O. Zupančiča, predsednika Jugoslov.-češkoslovaške lige in Vodnikove družbe rav. R. Pustoslavška, predsednika Glasb. Matice dr. Ravniharja in druge.

Proslavo je otvoril predsednik Ruske Matice, univ. prof. Evg. Spektorskij s daljšim govorom, v katerem se je najprej spomnil pokrovitelja Ruske Matice in najvišjega zaščitnika ruskega kulturnega dela v Jugoslaviji, kralja Aleksandra I. Nato je v slovenskem delu svojega govora označil pomen praznovanja Dneva ruske kulture, zlasti, ker se proslavam praznika, ki stoji v znamenju nesmrtnega Puškinovega genija, pridružujejo tudi zastopniki onih slovanskih narodov, med katere je vihar zgodovine zanesel ruske pribešenice. Te proslave, ki se vrše tudi po vsem ostalem svetu, pričujejo o dejstvu, da so zaman vsa prizadevanja, umičiti kulturo slovanske Rusije. Nato se je govornik zahvalil zastopnikom vlade, vojske, univerze, literature, tiska itd., ki so s svojo udeležbo pokazali simpatije do ruske kulture in do ruskega invalida, bramborca te kulture v času svetovne katastrofe.

V lepem, globoko zajetem ruskem govoru je nato prof. Spektorskij izjavil, da letošnji ruski dan ni samo v znamenju Puškina, marveč tudi v znamenju nekaterih pomembnih jubilejev: 50 letnice smrti Aleksandra II., skladatelja Musorgskega in pisatelja Dostojevskega in 100 letnice rojstva pisatelja Ljeskova. Govornik je razvijal pojem kulture po njegovi materialni, socialni in duhovni plati ter zavračal skeptične glasove o ruski kulturi, ki da je sploh ni bilo ali je — po drugih glasovih — bila samo v preteklosti. S kratkimi, a prepričljivimi besedami je ugledni ruski učenjak razdelil razvoj ruske kulture v tri epohe: v zgodnjo krščansko dobo, ko si je ruski narod prisvojil krščansko vero in ji dal pečat svoje duhovnosti, nato v dobo po Petru Velikem, ko tvorno silo ruskega genija označujeta Lomonosov in Puškin, ki sta blesčete zavrnili Kantov dvom o sposobnosti Rusov za višjo kulturo in znatno in naposled v dobo po Aleksandru II., osvoboditelju tlačanov, ko je začel ruski

narod reševati svojo socialno smoto. Nasprotno glasovom, ki govore o propasti ruske kulture v sedanosti, je govornik postavil optimističen vidik, ki zaznava tudi v sedanjih kritičnih dneh neugnanost tvornosti in lekanja; dejal je, da je ruski narod prebil v preteklosti še večje katastrofe kakor je sedanja in da bo tudi te preizkušnje preстал v blagor svoj in človeštva.

Izvajanjem prof. Spektorskega je sledilo budno odobravanje.

Drugi govornik je bil dr. Nikolaj Preobraženskij, ki nas je v kratkem slovenskem predavanju seznanil z enim najoriginalnejših, dasi v inozemstvu manj znanih ruskih pripovednikov: N. S. Ljeskovom. Označil je Ljeskova kot najbolj nacionalnega in hkrati najbolj cerkvenega ruskega pisatelja ter je osvežil svoje zanimivo pripovedovanje z mnogimi anekdotami, prizadevajoč si s polnim uspehom, da nam da zakroženo sliko Ljeskova kot človeka in kot glasnika svoje dobe. Tudi njegova izvajanja je občinstvo sprejelo s iskrenim priznanjem.

Nato je ga. Maverjjeva prečitala dve prav efektivni ruski humoreski; pokazala je presenetljivo večino prednašanja in simpatično kulturo glasu, kakor jo pri nas zasledimo samo pri najboljših gledaliških recitatorjih. Zato je bila nagrajena s presrečnim aplavzom.

Članica našega gledališča ga. Cirila Medved-Skerljjeva je prinesla v zabavno dvorano osvežujočo izpremembo glasbenega užitka. Zapela je štiri otroške pesmi Musorgskega; s svojim kultiviranim glasom in prikupnim prednašanjem je dosegla v srh poslušalcev kar najtoplejšo odmevo, ki so si dali duška v dolgotrajnem plaskanju. Pri klavirju jo je spremljal Marjan Lipovšek.

Naposled je nastopila še ga. Nabločka in efektivno recitala monolog iz Ostrovskega, ki je s svojo vedro, šegavo vsebino spričo znane deklamatorske kulture te ugledne igralke napravil kar najprijetnejši vtisk.

Ura se je bližala že pol enajsti, ko je dr. N. Preobraženskij zaključil to uspešno proslavo Dneva ruske kulture s slovenskim odlomkom iz Ljeskova. Bil je res lep, presrečen slovanski večer, ki je — kakor vse prejšnje priveditve »Ruske Matice« — častno afirmiral rusko kolonijo v ljubljanskem kulturno-družabnem življenju.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.755, Berlin 13.405 — 13.435 (13.42), Budimpešta 9.8767, Bruselj 7.8795, urih 1095.3—1098.3 (1096.8), Dunaj 786.17 — 798.17 (794.88), London 274.74 — 275.54 (275.14), Newyork 56.445, Pariz 221.45, Praga 167.14—167.94 (167.54), Trst 294.90 — 296.90 (295.90).

Francosko mnenje o Chequersu

Negotovost francoske javnosti — Informacije Hendersona francoskemu poslaniku v Londonu

Pariz, 9. junija. Francoski listi se predvsem bavijo s komunikacijem, ki je bil v nedeljo izdan o sestanku angleških in nemških državnikov v Chequersu. Splošno izražajo začudenje, da komunikacije sploh ne omenja razorožitvenega vprašanja, čeprav se je na sestanku govorilo tudi o njem. O razgovorih glede nemškega finančnega položaja in reparaacijah so francoski listi mnenja, da v Chequersu niso bili sprejeti kakoli politični ali tehnični sklepi. O odstavku v komunikaciji, ki govori o sodelovanju z drugimi prizadetimi državami, so francoski listi mnenja, da v Chequersu niso bili sprejeti kakoli politični ali tehnični sklepi. O odstavku v komunikaciji, ki govori o sodelovanju z drugimi prizadetimi državami, so francoski listi mnenja, da v Chequersu niso bili sprejeti kakoli politični ali tehnični sklepi. O odstavku v komunikaciji, ki govori o sodelovanju z drugimi prizadetimi državami, so francoski listi mnenja, da v Chequersu niso bili sprejeti kakoli politični ali tehnični sklepi.

sedanjih razmerah. Na drugi strani se zdi, da pozabljajo francoski nacionalistični listi, da bi ne bila Francija prizadeta materialno z moratorijem ali revizijo Youngovega načrta, kajti plačila, ki jih ima Francija prejeti po Youngovem načrtu, so sprejeta v brezpogojno in neodložljivo trašo.

London, 9. junija. Angleški zunanji minister Henderson je sprejel včeraj francoskega in italijanskega poslanika ter jima sporočil bistveno vsebino razgovorov v Chequersu.

Pariz, 9. junija. Francosko zunanje ministrstvo je smatralo zaradi velikega razburjenja, ki se je pojavilo v francoskih listih zaradi razgovorov angleških in nemških državnikov v Chequersu, da izda o teh razgovorih uradno poročilo. To poročilo pravi, da je včeraj sprejel angleški zunanji minister francoskega poslanika v Londonu ter mu podal za francosko zunanje ministrstvo prve informacije o sestanku v Chequersu. Henderson je informiral poslanika o vsebini razgovorov v nedeljo zvečer ter ga je opozoril, da ni padla od angleške ali nemške strani nobena odločitev v vprašanje olajšav za reparaacijska plačila ali pa o možnosti mednarodnega sodelovanja za omiljenje gospodarske krize.

Pariz, 9. junija. Zunanji minister Briand je sprejel včeraj poljskega poslanika, ki ga je podrobno informiral o zadnji demonstraciji »Stahlhelma« v Vratislavi. Ta demonstracija bo drevi v francoskem parlamentu predmet interpelacije nacionalističnega poslanca Loryna na zunanjega ministra. V tej debati namerava tudi nacionalistični poslanec Franklin-Bouillon zahtevati od vlade pojasnila o razgovoru nemških in francoskih državnikov v Chequersu.

Kongres zveze brzojavnih agencij

Budimpešta, 9. junija. AA. Včeraj je bila svečana otvoritvena seja zveze telegrafskih agencij. Letočasno slavi madžarska telegrafska agencija 50 letnico svojega obstoja. Ob začetku konference je predsednik upravnega odbora MTI Dekosma zaželel dobrodoščilo vsem udeležencem. Za predsednika konference je bil izvoljen Manófi iz Pariza, za podpredsednika Louis Clement iz Londona ter Pitz iz Berlina, za tajnika pa Don Amato iz Madrida. Dopol dne so bili delegati sprejeti od regenta Horthyja.

Nova nota Vatikana italijanski vladi

Vatikansko mesto, 9. junija. AA. Vatikano bo poslal italijanski vladi tretjo noto in zahteval, naj odgovori na dve prvi, ki sta bili poslani v preteklem tednu. Vatikano zahteva, naj italijanska vlada v 14 dneh zadovoljivo reši vprašanje organizacij Katoliške akcije, ki so bile razpuščene. Papež noče sprejeti italijanskega poslanika, dokler ne prejme popolnega zadoščenja.

Rim, 9. junija. Kakor poroča »Libera Stampa«, glavni urednik vatikanskega glasila »Osservatore Romano« Giuseppe Profeta della Torre ne zapušta več vatikanskega ozemlja, ker je doznal, da strazijo varnostni organi italijanske vlade mejo in bi ga takoj aretirali, če bi stopil na italijanska tla. V tem primeru bi ga, kakor piše list, čakala kazen konfinacije kakor vsakega nasprotnika fašističnega režima.

Poljski novinarji na grobu kralja Petra

Beograd, 9. junija. Delegacija poljskih novinarjev je včeraj posetila Topolo ter se poklonila pokojnemu kralju Petru, ki ogledala dvor v Topoli in kraljevo zadušnico. Nato so obiskali Arandjelovac, kjer so bili svečano sprejeti. Snoči jim je Jugoslovnsko novinarsko združenje privedilo v hotelu »Excelsior« slovesno večerjo, na kateri jih je pozdravil g. Smodej. Ob 23. so odpotovali v Skoplje.

Podpora vinarskemu društvu v Mariboru

Beograd, 9. junija. Ministrstvo za kmetijstvo je nakazalo iz državnega kmetijskega zaklada podporo Vinarskemu društvu za dravsko banovino v Mariboru za pokritje priveditvenih izdatkov za vinsko razstavo in sejem v Mariboru 10., 11. in 12. maja t. l.

Mednarodne konjske dirke v Avstriji

Beograd, 9. junija. V dneh od 22. do 27. t. m. bodo v Mödlingu pri Dunaju mednarodne konjske tekme, pri katerih bo zastopana tudi naša država v svrhu reprezentacije naše domače konjereje v inozemstvu. Na tekmah bosta nastopila dva državna žrebca, ki ju bo vodil konjeniški podpolkovnik Vladimir Seunig.

Manifestacijski zbor vojvodinskih Madžarov

Subotica, 9. junija. V nedeljo se je vršila tukaj konferenca zastopnikov in voditeljev vojvodinskih Madžarov. Sklenjeno je bilo, da se bo vršil velik manifestacijski zbor Madžarov iz vse Vojvodine 21. t. m. v Subotici. Računajo, da se bo udeležilo te manifestacije okrog 20.000 Madžarov, ki bodo izrazili javno svojo lojalnost in vdanost kralju in Jugoslaviji.

Težak gospodarski položaj

Občni zbor Društva industrijcev in veletrgovcev — Zanimivo poročilo podpredsednika S. Vidmarja

Ljubljana, 9. junija.

Včeraj ob pol 17. je v dvorani Trgovskega doma otvoril predsednik Ivan Samec občni zbor Društva industrijcev in veletrgovcev, ki se ga je udeležilo precej članov in zastopnik ZTOI g. generalni tajnik dr. Windischer. Po govoru predsednika Sameca je posredoval društvo generalni tajnik g. dr. Windischer v imenu ZTOI kot organizacije, ki je nastala iz živih potreb in v kratkem času pokazala, kaj zmora sposobno vodstvo v teh težkih razmerah. Zlasti je pa govornik poudarjal, da delovanje društva prinaša narodnemu gospodarstvu trajne velike koristi ter pozelel zborovalcem mnogo uspeha.

Iz poročila g. Jerneja Jeleniča posnemamo, da se organizacija bavi z vsemi vprašanji, ki so zvezana s podeljevanjem blagovnih kreditov in zaščitenjem teh kreditov. Delo se je zaradi gospodarske krize silno pomnožilo, da ga društvena pisarna, ki je v njej zaposlenih 11 najboljših moči, zmaguje le z največjo težavo. V glavnem se peča društvo z zbiranjem podatkov, ki se nanašajo na način plačevanja detajlnih trgovcev v vsej državi. Ti podatki se zbirajo v posebnem katastru, v katerem je danes že približno 20.000 trgovcev v stalni evidenci. Iz te obsežne kartoteke se društvenim članom redno objavljajo podatki z okrožnicami dveh vrst. Z zaupnimi okrožnicami se objavljajo vsi detajlni trgovci iz vse države, ki so bili v zadnjem času teženi ali opominjani, proti katerim so tekne izvršbe ali prodajna postopanja, proti katerim so bili dvignjeni menični protesti itd. V posebnih okrožnicah pa se izkazujejo vsi konkurzi in vse prisilne poravnave s podatki, ki so potrebni za prijavo tirjatev. Prve okrožnice izdajajo dvakrat mesečno in obsegajo v zadnjem času navzlic strnjemu tisku 9—10 strani vsakokrat, kar dovolj nazorno osvetljuje današnje gospodarsko stanje. Okrožnice, v katerih se izkazujejo konkurzi in prisilne poravnave, se pa razpošiljajo trikrat mesečno in tudi one rastejo po obsegu tako, da že ni nobene izpod treh strani.

Tajništvo se nadalje bavi z individualno informacijsko službo, z iztirjevalnim, opominjevalnim in tožbenim postopanjem in odkar so mnoge konkurzi in prisilne poravnave izven konkurza, tudi s prijavljanjem tirjatev upnikov in z zastopanjem njih interesov pred sodiščem. Na zadnje omenjene pošiljajo tako silno, da društveni aparat kljub stalni pomnožitvi komaj še zmaguje ustrezno delo. Precej posla so povzročale tudi sekcije, ki so bile ustanovljene in sicer pletilska sekcija in sekcija pisarnarjev, od katerih zlasti zadnja redno deluje, dočim je pri pletilski sekciji znanje zaostalo, kar je pripisovati predvsem okoliščini, da so manjša podjetja te stroke že likvidirala svoje posele. Sekcije bi bile potrebne še za druge stroke in pravkar se ustanavlja sekcija podjetij, ki se bavijo z izdelovanjem dežnikov. Društvo je sodelovalo pri ustanovitvi Kreditne zaštite, ki je namenjena pridobitnim krogom, ki ne spadajo med industrijo in veletrgovino. Društvo ima sedaj 229 članov in v kratkem nastavi pravnega referenta, ki naj bi sodeloval pri konkurzi in prisilnih poravnava ter pri tožbenih postopanjih. Uspeh društva je odvisen od naraščanja števila članstva in v tem pogledu so društvo mnogo koristili nekateri odborniki s tem, da so društvu pridobili za člane skoraj vse svoje dobavitelje.

Občni zbor je tajniško poročilo sprejel z odobravanjem, nato je pa poročal blagajnik g. Edvard Praprotnik o finančnem poslovanju društva, ki izkazuje 215.816 Din 81 para dohodkov, 214.853 Din 52 para izdatkov in torej 463 Din 29 para čistega dobička. Na predlog nadzornika g. Franca Urbanca je občni zbor soglasno dal blagajniku absolutorijo.

Za javnost, zlasti pa za naše gospodarske kroge je pa zelo zanimivo in važno poročilo podpredsednika g. Staneta Vidmarja o društvenem delovanju s posebnim ozirom na informacijsko službo in na prizadevanje pri insolventah.

Delo društva se je zaradi gospodarske krize silno pomnožilo in le odgovornemu delu informacijskega oddelka se je zadržati, da člani niso utrpeli prevelikih izgub. Delo je najnatančneje, zanesljivo in nikdar šablonsko, kakor v preminogih pisarnah raznih informacijskih birojev. Zbrati je bilo treba zanesljive poročevalce o tožbah pri vseh sodiščih in pa zanesljive informatorje po vsej domovini. Potrebna je bila temeljita kontrola, zlasti težka je bila pa vzgoja dopisnikov in namestencev za to delikatno delo. Leta 1923 je društvo izdalo 1754 informacij, lani pa že 3336. S tem oddelkom v zvezi je tudi opominjalna služba, ki se je po posluževanju le redki člani, ker pač ne poznajo njene velike učinkovitosti. S črno listo oboževanemu opominu sledi če je brezuspešen, navadno tožba. Tudi ta oddelek prav lepo napreduje. Oddelek je dosegel uglednost, da v negativnem primeru tožbe plačajo člani poleg efektivnih stroškov le 25% honorarja.

Poravnave se v dravski banovini množijo katastrofalno. Z brezvestno agitacijo in spekulacijami zapeljujejo razni ljudje trgovce k napovedi poravnave, a uvedba zakona o prisilni poravnavi izven konkurza v takšni obliki, kakor je sedaj, je prava gospodarska nesreča, ker se zakon izkorišča. Nemogoče je namreč verjeti, da bi kdo izgubil kar 60 odstotkov svojega imetja, ne da bi to opazil. Poravnalna kvota se mora zato svišati na najmanj 80%, kar zahtevajo tudi druge gospodarske organizacije. Število insolventne raste stalno in dravska banovina stoji glede prisilnih poravnav izven konkurza med banovinami na tretjem mestu. Pred njo sta samo savska in dunavska banovina, ki sta pa po številu pre-

bivalstva, po obsegu in po obtem blagostanju mnogo večji. Razmere v naši banovini sta upniške kroge se danes že blizu katastrofalnega stanja, saj smo imeli v prvih 5 mesecih leta v dravski banovini 86 konkurzov in 57 prisilnih poravnav izven konkurza. Pri vsem tem pa niso štete številne izvensodne poravnave. Prisilne poravnave izven konkurza so v Sloveniji nastopile nepričakovano. Najprvo je prišla na vrsto Savinjska dolina, potem se je bolezen naglo širila po ostali Štajerski in razsaja sedaj po Dolenjski. Društvo preizkusi vse insolventne primere in jim določi potek, zoto je po treba, da razpolaga s čim večjim številom pooblastil. Od meseca februarja do sedaj je društvena pisarna obravnavala 56 primerov, razen pri enem primeru je društvo vseskozi doseglo bistveno povišanje kvote ter povsod primerno poročilo. Kljub velikim koristim pa člani do delovanje podpirajo s premajhnim zanimanjem. Ne samo gospodarska kriza in stagnacija nas silijo v strnjene naših vrst, pojavi v svetu so tako jasni, da ne moremo prezreti gibanja, ki je tudi nas potegnilo v svoje valove. Vse povsod se majoje strukture gospodarstva. Zdržišča in slični pojavi označuje bližajočo se egalizacijo in nivelizacijo gospodarstva. — Mi pa vsega tega niti ne vidimo, ali nečemo videti, ker se raje ukvarjamo z malenkostnimi konkurenčnimi preprički. Skrajni čas je, da se združimo in se pripravimo na velike izpremembe v gospodarskem življenju.

Govornikova izvajanja je občni zbor sprejel z burno pohvalo prav tako kakor njegovo resolucijo o spremembi zakona o prisilnih poravnava.

Pri volitvah so bili na predlog g. Urbanca izvoljeni z vzklikom gospodje: za predsednika Ivan Samec, za podpredsednika Stane Vidmar, v odbor gospodje Drago Gorup, Ivan Jeras, Edvard Praprotnik, Jernej Jelenič, Oskar Schmidt, Josip Ljubič, za namestnika Ivan Štešterič ter Rudolf Kekalj in v nadzorstveni svet Franc Urbane, Avgust Volk in Jurij Verovšek. Po sprejetem predlogu g. Šarabona proti ukinitvi klavzule plačilno in tožljivo v Ljubljani je predsednik g. Ivan Samec zaključil dobro uspešno občni zbor.

Jutri ob 4., pol 8. in 9. uri PREKRASNA OPERETA

PESMI JE KONEC

V glavnih vlogah:

Willy Forst
Liane Haid
Ernst Verebe
Marica Lubejeva
Glasba: Robert Stolz

Elitni kino Matica
Telefon 2124   Telefon 2124

Sport

— Juniorski sabljaški turnir za gospode in fletski za dame. Sabljaški in fletski turnir za prvenstvo države se bo vršil koncem tega meseca v Zagrebu. Za turnir vlada veliko zanimanje, prijavili so se vsi klubi v državi, ki goje ta viteški sport. Tudi SK Ilirija, ki bo edina zastopala Slovence na zagrebškem turnirju, se skrbno in marljivo pripravlja na borbo za prvenstvo. Pod vodstvom priznanega borilnega mojstra mednarodnega slovesa g. polkovnika Cvetka je vzgojila sekcija prav odlične moči, ki nas bodo gotovo častno zastopale v Zagrebu. Da odidejo naši tekmovalci pripravljeni v Zagreb, priredi Ilirija 13. in 14. t. m. juniorski sabljaški turnir za gospode in fletski za dame, turnirja se pa udeležijo tudi gostje iz Maribora. Vršil se bo v telovadnici Sokola I. v Narodnem domu, vodili ga pa bodo dr. Milan Dular, dr. Stanko Lapajne ter polkovnik Cvetko. Jury so prevzeli gg. Oskar Raunacher, inž. Karl Honzák, Erle Gombáč in podpolkovnik Ožegović. Vabljeni so vsi sportniki. Dobrodošel vsak. Vstopnine ni!

Fran Tratnik pri Abrahamu

Ljubljana, 9. junija.

Torej tudi ta najmladostnejši med mladimi. V mali vasici Potok v Zadrški dolini je bil rojen na jutrišnji dan pred 50 leti iz stare splavarske hiše. Tisti predprani pogum splavarjev, ki se igra z življenjem, je bil edna njegova dota. Že v šoli na Gorici v Gornji Savinjski dolini je pričel risati in že s prvo risbo je postal karikaturlist

svojega učitelja Zagarja. Učitelj pa ni zameril presememu fantu in je svetoval očetu, naj pošlje talentiranega sina učiti se slikarstva. Leta 1827 se je vpisal Franc Tratnik na akademijo v Pragi in je bil že drugo leto sprejet v specialno šolo slavnega mojstra Brožiča. Pozneje je bil dve leti na dunajski akademiji pri profesorju Delugu, nato dve leti na akademiji v Monakovem pri profesorju Marru in Angelu Jancku. Seveda je bil v Monakovem tudi stalen gost zaščitnika vseh rojakov slikarja Antona Ažbete. Leta 1906 se je vrnil zopet v Prago in stopil na akademiji v specialno šolo slavnega risarja in slikarja pravljice Anuša Schwajgerja. Mojster je spoznal talent in dobro srce svojega učenca ter mu je postal očetovski prijatelj in zaščitnik. Najbolj je bila profesorju všeč Tratnikova nebrzdna živahnost, saj je bil mojster sam največji sovražnik filistrstva.

Po Solah je France Tratnik živel 7 let v Gorici. Bil je namreč bolehen, pa je moral na Jug, potem je pa prišel v Ljubljano, kjer še danes živi.

Spoznal smo ga v »Ost«, ki je objavljala ogromno njegovih karikatur, še več pa satiričnih risb. Na razstavah se je presenečeni javnosti predstavil s svojimi vemenčnimi »Slepčci«, po vojni pa z »Beguinc« in drugimi motivi iz najnižjih plasti človeške bede. S takimi deli je okrasil tudi našo Delavsko zbornico. Razstavljal je prav mnogo tudi v inozemstvu ter sodeloval pri raznih tujih ilustriranih listih in med njimi celo pri najznamenitejšem satiričnem listu, namreč pri »Simplicissimus«; nekatere češke liste je pa sam pomnil s svojimi risbami, ki tudi vse slikajo obojestrano bedo. Leta 1911 je s češkimi Mamecom razstavil na Dunaju v Hagenbundu, kjer so o njem vsi veliki dunajski listi pisali s največjo hvalo. Doma je napravil mnogo sijajnih pokrajin, ki se vse odlikujejo po globokem čutu in originalnih barvnih harmonijah. Na nekaterih je prebrano vesel, na drugih pa zopet globoko elegičen in celo melanholičen. V svojih večjih kompozicijah se zlasti izživlja v najinteresnejših problemih kompozicije, s svojimi portreti pa prikazuje notranjost portretirancev.

Jubilanta po pravici imenujemo med našimi najmočnejšimi in najbolj individualnimi umetniki, čeprav stoji ob svoji 50 letnici šele pred največjimi svojimi načrti. Vedno neležji poetaja, na drugi strani so pa njegove stvari vedno bolj statuarne in zaradi svoje enostavnosti monumentalne. Domovina mu je naklonila le usodo bežnega borca za ojeno kulturo in ga ni nagradila, pa ji je navzlic njeni nevalečnosti ostal največjašji oboževalec in najpostrvovalnejši hlapec. Kadar ga prevzamejo čustva, gre v puščavo in se pogovarja z nevidnimi duhovi svoje široke in globoke notranjosti. Naj mu prerokujejo srečo! Ob 50 letnici ni ne moremo želiti ničesar drugega, kakor njega vrednih velikih monumentalnih naročil, saj je Tratnik krepak kmar svojega samotnega splava. Pogumno ga vodi k svetlim ciljem, ne utrudljiv in nepremagljiv. Zaupamo v njega, da luč njegovih zvezd kmalu zažari v veličastnem ognju nam v očevo, njemu v slavo!

Radioprogram

Očetrek, 11. junija.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borska; 18: Salonski kvintet; 19: Profesor Mirko Rupel: Srbohrvaščina; 19.30: Drago Ulaga: Gimnastične vaje; 20: Prensos ljubljanske opere »Rigoletto« (gostuje S. Banovec); 22.30: Čas, dneve vesti; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Petek, 12. junija.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borska; 18: Salonski kvintet; 19: Prof. Niko Kuret: Smernice sodobnega ljudskega teatra (novi repertoar: Narodne igre); 19.30: Dr. Lovro Sušnik: Francoščina; 20: Gospodinjska ura: grč. Cilka Krekova; 20.30: Prensos iz Beograda; 22.30: Čas, dneve vesti, napoved programa za naslednji dan.

Bitanc in njegova žena obsojena

Senovo pri Rajhenburgu, 8. junija.

Dne 2. t. m. se je vršila prizivna razprava na okrožnem sodišču v Celju proti Bitancu in njegovi ženi radi nečloveškega ravnanja z 80-letno kovačevo materjo. Bitanc je bil obsojen na mesec dni zapore, njegova žena pa na 1000 Din kazni ali pa na 20 dni zapore. Plačati morata tudi vse stroške. Bitanca je zagovarjal g. dr. Ogrizek v Celju. — Tako je torej pobožni — apostolski mož rajhenburške fare prejel zasluženo plačilo. Uboga starica je pa umrla kmalu potem, ko je njen sin prišel iz preiskovalnega zapora domov.

Dopisnik »Slovenca« je par tednov po odkritju cele zadeve poročal o tem in skušal malo oprati zamorca v takem duhu seveda, kot se širi okrog njegove hiše. Posebno poročilo je priobčil »Slovenec« tudi 3. maja t. l. o oprositni sodbi Bitanca na okrajnem sodišču v Sevnici. Takrat je zavladalo veselje v našem Izraetu! Govori se tudi celo, da se je baje vršila slavnostna večerja ob udeležbi nekaterih bivših političnih prvakov. Pričakuje se, da bo Bitanc sedaj od njih povabljen na kako domačo veselico.

Sploh se pri nas vedno razburjajo nekateri »bivšič« duhovi, če roka pravice zaseže kakoga »njihovega človeka«. Malo je med njimi takih, ki presojajo položaj stvarno. — Še je v spominu dopis v »Slovencu« o neki moralni šibi ob priliki žalostnega dogodka v Rajhenburgu; pa je kmalu šiba božja zadela tudi drugam in tiho je bilo tam... — Kar izrabljate škodoželjno pri drugih, to se zamore zgoditi tudi vam. Sodišči ste in obsojeni ste bili! — Zato je bolje, da s takimi moralnimi pridigami prenehate in si svoje nauke obrzrite zase ter se po njih ravnote! — Tudi oni gospod iz Rajhenburga naj ne bo več v skrbeh, kdo bo plačal stroške v kazenskem postopanju zoper Bitanca. Povzročitelj tam gori že ne! — Tudi prosvetno delo rudarskega delavstva na Senovem nekomu ni po volji. — Je res težko in hudo, če se časi izpreminjajo. — Nekdaj se je vozil čolnčič po Breščanci pod ultra-drečo — pozneje pa pod črno zastavo. — Pač tako, kakor piha veter in kakor bolje kaže! — Uverjeni pa bodite, da se bo prosvetno delo delavstva vršilo vseh društvih na Senovem še naprej, četudi vam ni všeč.

Sokolski dom v Šiški

Šiška, že od nekdanj narodna in jugoslovensko orientirana, je l. 1902 ustanovila Sokola, ki je že tedaj štel lepo število članov. Ustanovitelji so bili člani Narodne štalnice v Šiški, med njimi pokojni Fr. Drenik, ki je bil duša sokolskega gibanja v takratni Šiški.

Od svoje ustanovitve pa do danes zaznamuje naše sokolsko društvo velik porast. Posebno v zadnjem letu je naraslo članstvo, naraščaj in deca, kar je jako razveseljujoč pojav. — Sokol naj objame ves naš narod, imejmo voljo za udejstvovanje v njem za čim večji in globlji razmah. Sokolska ideja naj združi vse plasti naroda. V Sokolu se vzgajata telo in duša, sokolska vzgoja ni samo telovadba, krepi se mora tudi duša, kar je edino pravilno.

Da pa more sokolsko društvo vse to v polni meri vršiti, je predvsem potrebno, da ima svojo lastno streho in svoje prostore.

Naše društvo ima že svoj prostor, na katerem je urejeno letno telovadišče in na katerem si postavi letos dostojen sokolski hram. — V nedeljo, 14. t. m. se bo vršilo slovesno vzidavanje temeljnega kamna. Naš Sokol se z vso vnemo pripravila na ta dan in je po pripravah soditi, da bo prireditvev uspela tako kot to zasluži Sokol in z njim naša Šiška.

Na to prireditvev, ki je celodnevna, vabimo bratska sokolska društva iz Ljubljane in bližnje ljubljanske okolice. Da bo vsa slavnost imela čim bolj pester značaj, prosimo naše narodno ženstvo, da se naše slavnosti udeleži v narodnih nošah.

Vsak, kdor čuti in misli sokolsko, naj pride v nedeljo v našo Šiško. Zdravo! —br.

Slovenec pred celovško poroto

Pred celovško poroto se je včeraj zagovarjal dninar Matija Logar, rojen 3. februarja 1906 v Vrhu pri Slovenjgradcu, ker je lani 17. novembra dvakrat streljal na orožnika Wolfganga Uraha, ki je prišel zaradi Logarjevega dolga v Habersberg, kjer je Logar stanoval. V stanovanju je naletel na Logarjevega brata Franca, opazil je pa tri ustreljene verice ter pripravljeno divjačino, vrh tega pa lovsko puško, floberivko in lovski pribor. Orožnik je zaklemljano čunato ter odšel s Francetom Logarjem k posestniku Simonu Hagu v Gönitz, kjer se je takrat mudil Matija Logar. Fant je opazil orožnika in se skrčil, potem je pa neopazno stekel v Habersberg in slezal ekoli okno v čunato. Vzel je obe puški in se skrčil na podstrešju. Ko se je Urah s bratom Francem vrnil in hotel vzeti puški, je Matija s podstrešja streljal nanj in ga dvakrat zadela v glavo. Orožnik se je težko ranjen zgrudil, imel je pa še toliko moči, da je potegnil pištolo in streljal na skritega Logarja, pa ga ni zadel.

Logar je pobežnil, pa so ga kmalu prišli in isročili sodišču. Med preiskavo je obtoženec priznal, da je streljal na orožnika in da bi ga bil raje ubil nego da bi se pustil zapreti, pozneje je pa svojo izjavo preklcal. Stimuliral je tudi blaznost in se izgovarjal, da se ničesar ne spominja. Zdravniki, ki so ga preiskali in ugotovili, da je njegovo duševno stanje normalno in da je za svoje dejanje odgovoren. Sodišče je stavilo porotnikom dve vprašanji in sicer glede poskušnega zavratne-

ga umora ter glede nedovoljenega nošenja orožja. Ker je bila orožnikova poskodb zelo težka, so porotniki soglasno potrdili prvo vprašanje in je bil Logar obsojen na 8 let težke ječe, zaradi nedovoljenega nošenja orožja pa na 20 šilingov globe.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Torek, 9. junija 1931, katoličani: Prim. in Fel., pravoslavnji: 27. maja Dostana.

DANAŠI: KREDITIVE.

Grams: Zaprti.
Opera: Oj ta preštantana ljubezen. C
Kino Matica: Ljubavna parada.
Kino Ideal: Najlepa žena Pariza.
DEŽURNE LEKARNE.
Danes: Sušnik, Marijin trg; Kuralt, Gosposvetska cesta.

Slovenska starokatoliška cerkev v Ljubljani

Po ustavi starokatoliške cerkve se je vršila v nedeljo dne 24. maja t. l. volitev župnega odbora slovenske starokatoliške cerkve za Dravsko banovino v Ljubljani ter so bili soglasno izvoljeni gospodje: Brodar Franc, Aleksičič uradnik, za predsednika; Sabec Alojzij, žel. uradnik v pok. za podpredsednika; Kranjc Roman, železniški uradnik v pok. za blagajnika; Tomažin Franc, uradnik v pok., za tajnika; Rebolj Stanislav, zasebni uradnik in Komhi Ivan, trg. potnik za odbornika. Župnik je gosp. Lavrine Ferdinand. Župniški odbor za slovensko starokatoliško cerkev v Ljubljani je izvoljen po paragrafu »Sinodalnega in občinskega reda avstr. starokatoličkov«, (ukaz avstr. min. za bogoočanje z dne 18. oktobra 1877, št. 16.875, ki ustvarja ustavo starokatoliške cerkve v Avstriji). Sinodo tvorijo škof, sinodalni svet, vsi starokatoliški duhovni in delegati cerkvenih občin po gotovem ključu.

Vsaka cerkvena občina je glede dušne brige pod vodstvom župnika in škofa; v ostalih njenih zadevah jo zastopa cerkveno predstojništvo (župniški odbor) in zbor občine. Člani občine so vsi starokatoliški občinskega okraja, ki so se prijavili pri župnijskem odboru.

Župnijski odbor obstoja iz župnika in iz 6—18 cerkvenih svetovalcev, katero mesto je častno in brezplačno. Voli jih cerkvena občina za 3 leta. Župnijski odbor vodi redno gospodarstvo ter sklicuje zbor občine. Zbora občine se smejo udeleževati polnoletni moški starokatolički. Med drugim voli zbor občine župnika, mu določa plačo, odobruje proračun, prodajo imobilij itd. Vse odločanje in dopisovanje z javnimi oblastvi pristojno župnijskemu odboru. Za solski pouk v krščanskem nauku se briga župnik, potrebni dogovor s oblastvi pa mora tudi v tem pogledu najti župnijski odbor, ki je do dopisovanja z oblastvi edini upravičen. Župnika potrdi škof; izvoljen je za vse življenje in ga more le sinoda odstraniti na podlagi posebnega postopka. Župnik mora imeti predpisane bogoslovne študije in posvečenje.

Z izvolitvijo župnijskega odbora starokatoliške cerkvene občina v Ljubljani se ni ustanovljena (konstituirana). Konstituiranje take občine mora delovati politična gosposka razglasi in verska občina šele odleži pravno eksistira in dobi s tem tudi pravico in dolžnost, da vodi rojstne, poročne in smrtne matice. To se nedvomno zgodi v kratkem. Dne 1. aprila je bilo v Ljubljani prijavljenih 20 članov te cerkve.

OUZD v maju

OUZD je objavil statistične podatke o svojem poslovanju v maju. Zavarovanih članov je bilo 96.628 (v primeri z lanskim letom 5116 manj), in sicer moških 65.055 (— 3720), ženskih pa 30.973 (— 1696), bolnikov je bilo 2224 (— 223), v odstotkih 2.30. Povprečna dnevna zavarovana mezda je znašala pri moških 29.85, pri ženskah 19.86, skupaj 26.63 (plus 0.04). Celokupna dnevna zavarovana mezda je pa znašala pri moških 1.968.531.20 (— 87.213.20), pri ženskah 615.078.40 (— 45.109.60), skupaj 2.573.609.60 (— 132.322.80 Din).

Povprečno število zavarovanih delavcev je bilo v maju 1931 za — 5.116 manjše nego v maju 1930. Padec članstva v aprilu je znašal — 6.079. Zmanjšanje padca članov pa ne pomeni še zboljšanje oziroma omiljenje gospodarske krize, kvečjemu stabiliziranje gospodarske krize na gotovem nivoju. Do istih zaključkov pridemo tudi pri proučevanju drugih gospodarskih barometrov, zlasti tržnih cen.

Zdravstvene razmere članov so bile v maju mnogo povoljnejše nego lansko leto. Padec števila bolnikov je relativno skoraj dvakrat tako velik kot padec članov in znaša — 223 bolnikov. Zato se je tudi odstotek bolnikov zmanjšal za — 0.11% (od 2.41% na 2.30%). Ta odstotek pa ni normalen in je še vedno preko zdrave normale.

Povprečna dnevna zavarovana mezda, ki približno odgovarja povprečnemu dnevnemu faktičnemu delavskemu zaslužku, se je povečala pri moških za Din +0.34, pri ženskah je pa padla na Din — 0.54. Padec zavarovane mezde ženskih članov je deloma posledica zmanjšanja faktičnega zaslužka ženskih delavcev, deloma pa tudi posledica kategorizacije služkinj, natakaric itd.

Padec celokupne dnevne zavarovane mezde znaša Din — 132.322.80. Bolniški prispevki OUZD so se radi tega znižali dnevno za ca Din — 8.000.— ali mesečno ca Din — 200.000.—.

Izdal se je. Pred sliko vojnega dobičkarja: — Kolikokrat si sedel? — Samo enkrat, pa še takrat po nedolžnem.

Dnevne vesti

— **Kongres Zveze mest.** Kakor smo že poročali, se bo vršil 20. t. m. v Sarajevu kongres Zveze jugoslovenskih mest. Kongresu bo predsedoval zagrebški župan dr. Stjepan Srukli. Kongresa se udeležijo tudi podpredsednik zveze, Maribor bosta zastopala župan dr. Alojz Juvan in podžupan dr. Franjo Lipold, Ptuj župan Mihael Brenčič. Zastopniki drugih mest iz dravske banovine se še niso prijavili.

— **Sprejem gojencev v sanitetno podčastniško šolo.** V sanitetno podčastniško šolo v Nišu, ki se prične 1. oktobra, bo sprejetih letos do 60 gojencev. Kandidati morajo imeti vsaj ljudsko šolo, biti ne smejo mlajši od 17 in ne starejši od 21 let.

— **Dunajska »Die Stunde« prepovedana.** Notranje ministrstvo je prepovedalo uvajati in širiti v naši državi dunajski list »Die Stunde«, ker piše proti interesom naše države.

— **Iz Škofje Loke nam pišejo:** Te dni je prišel zopet neki deček pod težko obložen voz v ozki Nunski ulici. Nič novega in tudi nič čudnega. Prehod iz mesta mimo Thalerja skozi Nunsko ulico na stari most je zaradi ostrih ovinkov in izredno ozke ulice skrajno nevarna. Čas bi že bil, da se tudi Škofja Loka modernizira in napravi z Glavnega trga v premji črti med Thalerjem in Koširjem preko novega mostu zveza z levim bregom Sevsčice. Seveda se bodo temu opirali nekateri trgovci v tej ozki ulici, toda dobra in koristna stvar ne sme trpeti zaradi posameznikov.

— **Smrt koroške kornarice.** V Zabnici pri Trbižu na Koroškem je umrl bivši poštar in hišni posestnik Janez Ehrlich v visoki starosti 91 let. Pokojni je bil oče profesorja teologije dr. Lamberta Ehrlicha v Ljubljani.

— **»Prirodoslovne razprave«** je ime novi reviji, ki jo je pričela izdajati prirodoslovna sekcija muzejskega društva za Slovenijo in jo ureja poseben uredniški odbor pod vodstvom vseučiliškega profesorja Jovana Hadžija. Reviji je priloženo zelo zanimiv Vestnik prirodoslovne sekcije muzejskega društva za Slovenijo z društvenimi vestmi in raznimi, splošno interesantnimi noticami. Prvi knjigi je priloženih 9 tablic in jo krasi 49 slik ter ena karta v tekstu, naslovi razprav so pa naslednji: Roman Kenk in Albina Seliskar: Studije o ekologiji jamskih živali. I. Meteorološka in hidrološka opazovanja v Podpeški jami v letih 1928—1931. Stanko Karaman: Ueber die Synurenellen Jugoslaviens — in III. Beitrag zur Kenntnis der Amphipoden Jugoslaviens, sowie einiger Arten aus Griechenland. Ivan Rakovec: Beiträge zur Fauna aus dem Oberkarbon von Javornik in den Karawanken. Fran Kos: Studien über den Artefaktcharakter der Klängen aus Höhlenbärenzähnen und der Knochendurchlochungen an den Funden aus der Potočka Zijalka und einiger anderen Höhlen. Jovan Hadži: Opilioni Triglavskoga masiva. V prvi knjigi je torej le pomembna razprava Romana Kenka in Albina Seliskarja ter odlično delo profesorja Jovana Hadžija v slovenskem, oziroma srbskem jeziku, vsi drugi prispevki so pa nemški, da so dostopni tudi inozemstvu. Ker se nam zdi, da sta v domačem jeziku objavljeni deli prav tako važni za inozemstvo kakor nemški prispevki, zato smo menjena, da je treba gospode vseučiliške profesorje Jovana Hadžija, Romana Kenka in Albina Seliskarja še posebno pohvaliti, ker so objavili svoja dela v našem jeziku, ostale avtorja si pa dovoljujemo vprašati, če morda mislijo, da Jugoslovani za njih učenost še niso zreli, ker jo privoščijo le tujcem.

— **Stanovanjski kulturi** je posvečena največja številka naše lepe revije »Žena in Dom«. Na ilustracijah pohištva pa ne vidimo samo luksuznih salonov, temveč tudi okusno opremljene predsobe, intimne kotičke, prijetne delavnice in praktične kuhinje. Pogledite samo po obliki elegantno kuhinjsko omaro, ki je pravi magacin najrazličnejše kuhinjske posode. V taki omarini nereda sploh biti ne more! Tudi moda ima seveda polno najmodernejših modelov in največjih vzorcev, tekst je pa zanimiv, če je poučen ali zabaven, kakor vedno, posamezne rubrike so pa prava šola za res inteligentne in moderne gospodinjice in matere. Izvrstna revija je že tako razširjena, da ne rabi več bobneče reklame, gotovo pa zasluži tudi javno pohvalo.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno in nestanovitno vreme. Tudi včeraj je bilo po vseh krajih nekoliko topleje, prijetne delavnice in praktične kuhinje. Pogledite samo po obliki elegantno kuhinjsko omaro, ki je pravi magacin najrazličnejše kuhinjske posode. V taki omarini nereda sploh biti ne more! Tudi moda ima seveda polno najmodernejših modelov in največjih vzorcev, tekst je pa zanimiv, če je poučen ali zabaven, kakor vedno, posamezne rubrike so pa prava šola za res inteligentne in moderne gospodinjice in matere. Izvrstna revija je že tako razširjena, da ne rabi več bobneče reklame, gotovo pa zasluži tudi javno pohvalo.

— **Bančni direktor Geza Rein obsojen.** Poročali smo o zanimivem procesu, ki se je vršil v Adi v Vojvodini proti bivšemu bančnemu direktorju Gezi Reinu, ki je bil obtožen sleparij, poneverb in raznih nepoštenih manipulacij pri »Eskoptni in gospodarski banki«, ki je zašla v plačilne težkoče in so znašala njena pasiva okrog 3 in pol milijona dinarjev. Proces je trajal mesec dni, včeraj je pa bila razglašena obsodba. Geza Rein je bil obsojen na 3 leta ječe, večina soobtožencev pa na mesec dni, oziroma leto dni pogojno.

— **Smrtina obsodba.** Pred sodiščem v Bjelovaru se je te dni vršila obravnava proti Ivanu Dovečerju, ki je o božiču s sekuro ubil Gjurja Androviča iz Peteranca, smrtno nevarno poškodoval njegovo ženo, nato pa ukradel nekaj denar in perila in pobegnil. Oblasti so sprva osumile zločina nekoga drugega, pozneje se jim je pa le posrečilo izslediti pravega krivca. Pri Dovečerju so namreč našli platno in perilo, katero je spoznala Androvičeva žena za svoje. Obtoženec je med razpravo trdo-

vratno zanikal zločin, za platno je pa trdil, da ga je kupil. To mu pa ni nič pomagalo, kajti večina prič je izpovedala obremenilno zani, poleg tega je pa posestnik Vuk izpovedal, da mu je Dovečer priznal umor. Razprava je trajala štiri dni, včeraj je pa sodišče izreklo obsodbo. Dovečer je bil obsojen na smrt. Obtoženec je pri razglašeni obsodbi prebledel, hotel je bežati, pa so mu kolena klecnila in se je sesedel.

— **Umor v Resniku pojasnen.** Poročali smo o groznem zločinu, ki je bil pred dnevi odkrit v Resniku pri Zagrebu, kjer so iz Save potegnili 17letnega Rudolfa Bajzeta z razbito glavo. Oblasti so ugotovile, da je bil fant umorjen in vržen v vodo. Orožniki so uvedli preiskavo in posrečilo se jim je zločinca izslediti. Umora je bil osumljen smet Stefan Malčić - Pokčić iz Resnika. Bajze in Malčić sta imela ljubavno razmerje s tujko žensko, Malčić je bil pa zelo ljubosumen na Bajzeta, zato ga je ponoči v zasedi počakal in umoril. Pri zasliševanju je sicer zločin trdovratno tajil, zapletel se je pa v protislovja. Orožniki so ga zaprli.

— **Oblike in klobuke kemično čist.** barva, pištra in lita tovarna Jos. REICH

ZOBOZDRAVNIK
dr. Srečko Puher
SE JE PRESELIL
z ordinacijo s Poljanske ceste št. 16
v lastno vilo v Gregorčičevi ulici št. 32
(vila poleg banke palače na Bleiweisovi cesti, nasproti Trgovskega doma). Telefon 20—70.

Iz Ljubljane
— **Nov pravoslavni župnik v Ljubljani.** Danes je prišel v Ljubljano in jutri prevzame svojo službo od dosedanjega župnika g. Dimitrija Jankovića novi pravoslavni župnik g. višji vojni svečenik III. razreda prota **Georgije Budimir**. Gospod prota Budimir je rojen v Kostajnici v Krajini Petra Mrkonjića leta 1880. Bogoslovje je pa napravil v Sremskih Karlovcih, a bogoslovno fakulteto na univerzi v Zagrebu. Doslje je služboval v Sarajevu, Subotici in v Banjaluki ter je znan nacionalen delavec in odlični svečenik, ki so si ga vse cerkvene občine želele za svojega župnika. Novega prota pozdravljamo z željo, da se kmalu udomači ter mu želimo v njegovi težki in delikantni službi mnogo uspehov.

— **Trojški spomenik** pred uršulinko cerkvijo popravljajo. Popravljati so ga začeli že pred božičem, a so z delom prenehali zaradi mraza. Spomenik je v zelo slabem stanju, obkrušen in razpokan na vseh koncih in krajih ter mu še tako temeljito popravilo ne bo moglo mnogo podaljšati življenja. Popravila ga tvrdka Feliks Tompan, ki ga je tudi pred leti prestavila iz pred Figovca na Kongresni trg.

— **Cestišče pred uršulinkami** ponovno tlakujejo z granitnimi kockami kot je bilo pred tramvajskimi deli; tramvajske tirne pa z večjimi obdelanimi kockami ter obenem podbijajo tirnice.

— **Dve spominski plošči** se vzidata na Vidov dan 28. t. m. popoldne ob pol 3. v Cerkljah pri Kranju. Glasbena Matica odkrije ta dan spominsko ploščo slavemu skladatelju **Davorinu Jenku**, Udrženje gledaliških igralcev, mestni odbor Ljubljana, pa odličnemu slovenskemu igralcu in režiserju **Ignaciju Borštniku**. Na obe slavnosti opozarjamo vse prijatelje in čestilce Jenka in Borštnika.

— **Ikanje perzijskih preporog.** V četrtek 11. t. m. ob 9. do 12. popoldne bo na prošno Splošnega ženskega društva v beli dvorani hotela Union g. inž. B. Eberl z Dunaja na stavljal predvajal različne tehnične tkanja perzijskih preporog. Popoldne ob 16. bo istotam predaval, kako neugumir, čistimo, likamo in spravljamo preporoge. Vstop je prost in vsakomur dovoljen.

— **Iz gledališke pisarne.** Jutri bo zadnja dramska premiera v letošnji sezoni. Vprizori se Frankova drama »Vzrok« v režiji g. Cirila Debevca za red E. — Opera ponovi drevo opereto »Oj ta prešmentana ljubezen« za red C. v četrtek bo drugo gostovanje tenorista Svetozarja Banovca v »Hoffmanovih pripovedkah«. Predstava bo za red A. V soboto bo premijera Kalmanove operete »Vijolica z Montmartra«.

— **Sokol Ljubljana-Siška** sporoča svojemu članstvu, da bo dne 14. junija t. l. položil temeljni kamen sokolskemu domu. Slavnost ob 11. uri popoldne, popoldne ob 17. uri javna telovadba. Udeležba je obvezna za vse članstvo. Kdor ima kraj naj pride v kroju, vsi drugi z znakom. Zdravo!

— **Ljubljanski Sokol** opozarja, da je jutri 10. junija zadnji dan za prijave za društveni izlet v Zire, ki bo v nedeljo 14. t. m. — Za vse brate in sestre, ki bodo nastopili pri javni telovadbi, bo vožnja brezplačna, za vse ostale pa po Din 30.— Zbirališče pred Narodnim domom, odhod točno ob 7. uri.

— **Francoski inštitut v Ljubljani.** V četrtek 11. t. m. bo predaval v društvenih prostorih g. prof. R. Warnier, lektor francoskega jezika na zagrebški univerzi. Naslov predavanja: Gobineau, njegovo življenje in pomen. Predavanje se bo pričelo ob 21. Vabimo.

— **Šola Glasbene Matice** priredi ob sklepu šolskega leta dve šolski produkciji gojencev nižjih letnikov in sicer bo prva ta četrtek, druga pa v soboto, obakrat ob 16. v Filharmonični dvorani. Vstop je prost, ravnateljstvo vabi starše gojencev glasbene šole in prijatelje Glasbene Matice. Program se bo dobil pred vsako produkcijo pri glavnem vходу v veži Filharmonične družbe.

— **Pevski zbor Glasbene Matice.** Danes, v torek, ob 20. obvezna vaja za mešani zbor. — **Odbor.**

— **Izgubil se je sveženj** (zavoječ) uradnih spisov obč. državne bolnice v Ljubljani, naslovljen na kr. bansko upravo v Ljubljani, oddelek za zdravstvo. Najditelj se vlijudno naproša, da zavoj vrne splošni bolnici v Ljubljani.

— **Akademiki!** V sredo 10. t. m. točno ob 5. popoldne se vrši v prostorih družbe sv. Cirila in Metoda (Beethovnova 2) H. članski sestanek akademske podružnice CMD. Zaradi nadaljne notranje grupacije in ureditve dela med potničnicami je udeležba za vsakega posameznika najstrožje obvezna. — **Odbor.**

Halo! Halo!

Obetajo se nam prijetni in vsesplošno zabavni večeri, ki jih bo nudil od danes dne 9. junija dalje vsak večer

TIVOLSKI DANCING
s pestrimi plesnimi atrakcijami! — Jazzkapela! — Odprto do 2. ure popoldne. — Ples pred in po sporedu! — Odlična kuhinja! — Izbrane pijače! — Solidne cene! — Priporočamo

Slavko Dolničar

Ob zaključku veselja in vrtenja

Ze ob otvoritvi velesajma je bilo lepo in prijetno, kaj šele ob zaključku

Ljubljana, 9. maja.
Zadnje dneve Pompejev so ovekovčili celo v filmu, zadnje trenutke velikih mož so do pčice natančno zapisali življenjepisci in tudi zgodovinarji in še celo o zadnjih hipih največjih razbojnikov pišemo. Končno pa vse to ni niti toliko važno, kot zadnji dan našega velesajma. Če je bil velesajm važen pred otvoritvijo, gotovo ni nič manj po zaključku. Ni treba dokazovati. Tudi zdaj bi lahko govorili o napredku. Toda so še nič manj razveseljiva dejstva. In baš zaradi tega je treba nekaj prigodnih besed, ne da bi dejstva sploh ugotovljali.

Jeza Jupitra Pluvija se je izlila v nedeljo. Velesajm se je ohladil, preprijil in takorekč skisal. Kot nalašč. Preveč bi bilo dva dni, v nedeljo in ponedeljek. Morda bi navdušenje v nedeljo ne le priklopilo do vrhuna, temveč bi tudi nekrepelo ob lepem vremenu. Tako smo pa veselje, navdušenje in še celo nekaj dinarčkov prihranili za zadnji dan. V življenju pač vlada vesoljna harmonija med vsemi stvarmi, kot so včasih učili, vse je urejeno, da ne bo nikdar bolj. Tega prepričanja je menda še vedno večina ljudi, saj so tako zadovoljni.

Z bridko zavestjo smo vstopali — danes in nič več. Vratar je sedel apatičen pri vходу. Vstopnice ga niso več zanimale. In — ako se nam je storilo, pa smo šli gledat avtomobile. Dolgo ne bomo več videli tolikih krasote. Še enkrat smo prečitali cene — toliko in toliko tisoč! Končno smo se pa potolažili, da ti avtomobili itak niso za naše ceste. In marsikdo tudi nima garaže. Še soferji je tudi križ — ali se sme človek na vsakega zanesti? Sami pa ne utegnemo obiskovati soferjskih šol. — V naslednjem paviljonu smo si oddahnili, izkušnjava so prešle. Tu ti srce napolni gramofon, dišave, malaga, bermet, čokolada — toda to je že vse pisano. Res, nič novega nismo videli — razen čudne skisanosti tu in tam. Minljivost vsega posvetnega je dahnila v paviljone, lotila se je razstavjalcev. Kdove, ali je to utrujenost, skrito veselje, žalost, da se je že končalo — ali resignacija? Nič več ni bilo nikjer tistega ognja, ljubezni do stvari, trgovske zgornosti, pač pa se je že v vseh paviljnih čutila nevroznost zadnjih ur in vročica, ki se navadno očituje v pričakovanju velikih trenutkov. Le trapisti so točili likerje po navadi, da so se potili še mnogo bolj kot ob najtežjem molku.

Seveda to je najvažnejše: kako so razstavljali zadovoljni z uspehom. Toda povedati niso, vprašali jih nismo. Vsi smo navajeni tarnati, pa tudi trgovci to stvar predobro razumejo. Čemu bi jih potem takim vpraševali. V paviljonu »M« so že zgodaj popoldne pospravljali manufakturno blago, druge se jim pa še ni tako mudilo. Kot rečeno, po razpoloženju razstavjalcev je bilo težko uganiti uspehe ali neuspehe, če so pa tu in tam pospravljali blago, druge pa še čakali, kot v zadnjem upanju, ali da so nekateri napovedali tudi »razprodajo« — vse to ne pomeni nič posebnega, vsaj na prvi pogled nič drugega, kot da je konec sejmjskega veselja, in žalosti.

Solarjev je bilo še tudi včeraj dovolj na sejnišču. Po dva in dva so korakali skozi paviljone, učiteljice so pa pasile, da se ni noben izgubil. No, da, to so same znane stvari. Razume se, da so si včerajšnji obiskovalci ogledali vse po vrsti, četudi so že vse videli. Tudi za ogled pohištva velja isto, kot avtomobilov. Ocenili smo ga še enkrat, namuznili se zakonski sreči in tej lepoti, ki gre v tisočake, ki je tako poetična in vsestransko vzvišena, ker je tako težko dosegljiva. Nekdo je vzdihnil, zakaj niso tudi žene tako drage, odnosno nedostopne. Morda bi bilo potem pohištvo cenejše... Zakonska kriza je nedvomno tudi kaj v zvezi s pohištveno industrio.

Med pohištvom so bila tudi letos glasbila, o katerih smo govorili najmanj. Klavirji, harmoniji in podobne reči gotovo spadajo med pohištvo (ne izdelujejo jih pa v št. Vidu), četudi dandanes že nekoliko manj kot včasih. Stara resnica pa še nekoliko drži, da včasih zaleže godba za kos kruha — če ga imaš, kar tudi potrjujejo zvočniki, ki so zdaj tako moderni. Škoda torej. Sicer pa piano ali klavir zdaj ni tako moderen, baš zaradi zvočnikov. Živimo v dobi reprodukcije, konzerviranja. Toda tudi staromod-

Najbolj odlični strokovnjaki kozmetike so napravili z vestnim iskanjem in delom tekem let vrsto Palmira, ki ima vse pogoje, da odkloni ovire, ki zadržavajo, da ne pride lepota do boljšega izraza in ki še bolj izražajo obstoječo lepoto.

Stvortivte te vrste so: Palmira krema, milo, kolonjska voda in puder, ki se dobivajo v vsaki strokovni prodajalni.

Palmira
Lepota zdravlje

Javna telovadba Sokola I

Sokol I. je imel v nedeljo popoldne svojo letošnjo javno telovadbo, ki ji je pa zelo nagajal dež. Ze popoldne se je začelo vreme po malem kisati, popoldne pa, ko bi se morala pričeti telovadba, se je vtil mačan dež, zaradi česar se je moral ves nastop izvršiti v veliki dvorani na Taboru. Tam se seveda ni mogel ves spored izvršiti, in tudi niso mogli vsi oddelki nastopiti vedno v polnem številu. Razume se, da je bil tudi obisk primeren slabemu vremenu.

Ves nastop, ki se je zaradi splošnega preseljevanja nekoliko zakasnil, se je navzlic tesnemu prostoru razvijal gladko in hitro brez nepotrebnih odmorov med posameznimi točkami.

Telovadbo so otvorili naraščajniki s sazevnimi prostimi vajami za vsesokolski zlet v Pragi leta 1982. Vajam, ki so bile v celoti dobro izvajane, se je poznalo, da niso bile še dovolj izpolnjene, ker je bilo premalo časa za vadbo. Naslednja točka moškega naraščaja je bil nastop s ponjavo, dočim je morala tekma naraščaja na hodljakah odpasti.

Zenska deca je tekmovala v prenašanju majhnih lončkov na glavi, od katerih je marsikateri zaradi prevelike vnetosti malih tekmovalk obležal razbit na bojišču. Zelo ljubeč in poseben je bil nastop moške deca. Na znano pesem »Posušam kovača«, ki so si jo dečki sami zapeli, so delali v skladu z besedilom razne telovadne gibe, dočim so znotraj kroga, v katerem so stali dečki, tolkli trije majhni kovači po nakovalu. Takšne točke so za deco veliko bolj primerne kakor pa večne proste vaje, in tudi obštevno — kakor je bilo videti iz živahnega odobranja — jih rajši gleda.

Zenski naraščaj in članice skupaj so nastopile z vadbeno uro in tekmo z žogo, članice same pa poleg tega še s sazevnimi prostimi vajami za Prago. Pri vadbeni uri, ki je bila dobro naučena, se je videlo, da ni bila sestavljena za dvorano, ampak za letno telovadišče, kjer bi prišle posamezne stvari bolj do veljave. Naslov »vadbena ura« pa ni bil za to točko srečno izbran. Proste vaje so telovadice članice dobro in skladno. Tekma z žogo je bila premltva in nezanimiva, in bi zato prav lahko odpadla.

Pri raznih skokih preko orodja so — kolikor je bilo v telovadnici sploh mogoče — prav dobro nastopile tri vrste članov in 2 vrsti moškega naraščaja. Spored so sklenili člani z društvenimi prostimi vajami, ki so jih delali na Triglavsko koračnico. Vaje so bile razen nekaj malenkostnih pogrešk posameznikov prav dobro in strunno izvajane.

Skoda, da ni Sokol I., ki ima vendar med članstvom in naraščajem nekaj prv dobrih telovadcev in telovadk, nastopil vsaj z enim oddelkom ali vrsto tudi na orodju.

Vse telovadne točke je spremljala društvena godba, ki je igrala tudi kesneje pri zabavi in plesu.

Iz Celja

— **Veliki vokalno-instrumentalni koncert CPD**, ki se bo vršil nepreklicno v soboto 20. junija, ob pol 21. in v nedeljo 21. junija ob 17., obakrat v veliki dvorani Celjskega doma, vzbujajo že zdaj veliko zanimanje med vsem celjskim, kakor tudi okoliškim prebivalstvom. Na koncertu bo sodeloval kompleten društveni zbor, ki šteje okrog 60 pevcev in pevke, poleg tega pa še orkester s samimi priznanimi celjskimi glasbeniki.

— **Kulniuk na celjskih občinskih costah** se je pričel v mestu Celju danes zjutraj in bo trajal še jutri. K osebnemu delu je bilo poklicanih 45 zavezancev.

— **Ponudbe za montažo hišnih vodomerov** bo sprejemalo celjsko mestno načelstvo le še do 12. t. m. Montirati bo treba okrog 430 vodomerov. Podrobnosti so razvidne iz razglašena na mestni uradni deski.

— **Stavbna zadruga državnih uslužbencev v Celju** bo imela svoj redni občni zbor v torek 23. junija ob pol 20. v restavraciji Narodnega doma.

Ameriški zdravniki.

V nekem ameriškem mestecu stojita na ulici dva zdravnika. Mimo pride pogrebni sprevod.

— **To ni moj primer,** — pravi prvi zdravnik.

— **Moj tudi ne,** — odgovori drugi. Prvi prikaži z glavo in vpraša: — **Kaj imava novega kolego v mestu,**

Zane Grey: 41 **Skrivnostni jezdec** Roman.

Wade je bil prepričan, da bosta igrala Fox in Kane na White Slidesu še zelo važno vlogo.

Nekega jutra, več dni pred prvimi oktobrom — dan, ki je glodal staremu lovcu srce — se je vračal od Wilsona vodeč za seboj konja. Lovske pse je bil pustil na farmi, Fox ga je pa spremljal.

Rad bi jedel zopet enkrat dobro pečenko, Wade, — je dejal stari Belounds prejšnji dan lovcu. — Nobeno meso mi ne diši tako kot jelenje. Puško v roki in prinesite mi jelena, Wade.

Zadnje čase nisem nobenega videl, — je odgovoril Wade, ni pa omenil, da se je teh srečanj ogibal. Stvar je bila ta, da je Wade jelene preveč cenil in obžudoval, da bi jih kar tebi nič meni nič streljal. Tako čudno je bilo njegovo vedenje v tej zadevi, da se je čisto odrekal mesu, čeprav so se pasli blizu njegovega taborišča kapitalni jeleni.

V velikem loku jo je mahal počasi po pobočju v hrib in spotoma ni razmišljal o nalogi, ki ga je čakala, temveč o Wilsonu Mooru, ki se je zanašal zadnje čase samo še nanj. Bil je kakor sin, ki svojemu očetu brezpogojno zapu. Njegova ranjena noga še vedno ni bila zdrava. In Wade je imel mnogo več skrbi kakor Wilson. Čikošu je šla najbolj na živce misel, da se bliža prvi oktober, ki mu prinaša strašen udarec. Govoril ni nikoli o tem, razen če je v omedlevici fantaziral, toda Wade je dan za dnem videl, kako moli, upa in potrpežljivo čaka.

Celih dvestet let Wade ni poznal sreče, ki bi se dala kakorkoli primerjati z njegovimi sedanjimi čustvi, z njegovo globoko skrito blaženostjo, da more prebiti v bližini Columbine Belloundsove. Od dne do dne je postajalo očitnejše, kako zelo je njegovo meso in kri, verna podoba onega dekleta, ki ga je ljubil, popeljal pred oltar in po krivem spodil. Columbine je bila njegova hči. Videl je v nji samega sebe. In Columbine, ki mu v začetku niti zapuala ni, se je bila naučila ljubiti ga. To je bila najlepša in najstrašnejša rešenica njegovega življenja — lepa, ker je klicala nazaj preteklost, otroška leta njegove hčerke in njegova pusta leta, ker mu je prinesla to izpremembo, da je imel svojo hčerko tako rekoč pri sebi — strašna pa, ker je bila njegova hčerka nesrečna, priklenjena na čast in dolžnost, ker je stala pred propadom in končno, ker je Wade že slutil, da se bliža tragedija. Bila je še daleč, kakor oblak na obzorju, toda tajiti se ni dala več. Že davno je bil spoznal, da se ta katastrofa ne da preprečiti in da je zaman vse njegovo prizadevanje odvrniti udarec usode. Toda oklepal se je nade na srečno naključje, na zmago čednosti, na poraz zla. Nešteti dokazi so ga utrjevali v tem upanju.

Kmalu bom verjel, da se pod nobenim pogojem ne sme poročiti s tem Jackom-Neotesancem, — je mrmral Wade sam pri sebi. — Prvotno, ko sem bil opazil, da dá toliko na svojo dolžnost in čast, nisem imel tehtnih pomislekov proti. Toda njena ljubezen do tega pohabljenega fanta! Tako mlada

sta, pa naj bi poznala samo žrtve? Vražja zadeva. Na drugi strani pa stari s svojimi muhami in svojim sinom; in Columbinina vera v moč življenja. Da, prav ima, leta so mi dokazala, da tudi najslabšim ljudem ni treba obupati. Govoril sem s tem fantičem še enkrat. Poznam ga samo po pripovedovanju. In gotovo nisem brez predsodkov, če pomislim, kje sem ga v Denveru videl... Predno krenem od tod, bi pač kazalo tega fantiča ustaviti in pogledati, kaj tiči v njem.

Bilo je značilno za starega lovca, da je ta samogovor zaključil njegovo razmišljanje, ker je privedel moža do začasnega sklepa.

Vedno više se je vzpenjal in čim dalje ga je vodila pot, tem gostejše je postajalo drevje in tem bujnejša trava. Kmalu je ležalo pred njim veliko, s smrekami poraščeno pobočje. Krenil je v duhteči gozd, kjer se ni ganila nobena vejica, kjer je vladala grobna tišina. Na mehkih iglastih blazinah niso puščala konjska stopala nobenih sledov in konja sta stopala tako tiho, da se je komaj slišalo.

Wade je zavil desno, ogibal se je divjih, skalnatih žlebov in strmih čerter skušal najti položno pot na vrh gorskega grebena. Ta gozd je videl Wade prvič; v njem so rasle srednje velike smreke tako tesno skupaj, da je moral dobro paziti, da se ni zapletel med suhe veje. Fox je skakljal pred njim, le tu pa tam se je ustavil, da se je ozrl na svojega gospodarja, kakor da pričakuje od njega navodil.

Končno se je v zeleni temi malo posvetilo in Wade je takoj spoznal, da se bliža livadi, na katero je sijalo sonce. Z mahom poraščena livada se je razprostirala ob vznožju zadnjega, strmega pobočja. Tu je Fox dvignil glavo, povohal po zraku in obstal.

Kaj si pa zavohal, Fox? — je vprašal Wade tiho in se zagledal v hrib pred seboj. Veter je pihal od zapadne strani in tako se ni mogel približati divjadi, ne da bi ga zaslišala. Fox je mahal z repkom in gledal gospodarja s svojimi razumnimi očmi. Wade je previdno in počasi nadaljeval pot. Močvirje — onstran livade je bila bujna mešanica visoke močvirnatne trave in trsja. Konja sta se udirala do kolena v blato. Na drugi strani so se poznale v mokrem mahu sveže stopinje.

Jelen, prav gotovo je jelen, — je zamrmral Wade in razjahal konja. — Slišal je nas. No, Fox, zdaj pa le urno za njim in pazi, da ga ne izgubiš.

Puško pripravljeno na strel je krenil Wade peš v hrib, konja je pa vodil na uzdi za seboj. Na stari jelenji stezi so se poznale sveže stopinje. Fox je prilagodil svoje skoke počasnim, težkim lovčevim korakom. Pobočje je bilo strmo in pot je vodila skozi mrachen gozd. Tu pa tam, če se je Wade ustavil, da bi si malo oddahnil in prisluhnil, je slišal daleč pred seboj prasketanje suhljadi. Končno je prispel na vrh gore, kjer je našel prostrano, odprto planjavo na desni strani gozda, na levi pa obznan goličavo. Fox je renčal in najraje bi bil planil naprej. Kar je zagledal Wade skozi vrzel med gostim drevjem kapitalnega jelena, ki je nepremično stal in opazoval lovca. Bil je siv, star jelen s polomljenim rogovjem. Wade ga ni hotel ustreliti in jelen je kmalu povetil glavo in odšel mirno svojo pot.

Poljšakov uspeh na Dunaju

Dvorni svetnik dr. Funke se je zelo pohvalno izrazil o Poljšakovem sredstvu proti raku

Z Dunaja nam pišejo: V okviru nadaljevalnih tečajev za zdravnike je predaval v petek popokdne dvorni svetnik dr. A. Funke o raku v takih primerih, ko se ne da več operirati. Navzlic mnogim sredstvom, ki so se priporočala za zdravljenje raka v takih primerih, se da doseči izlečenje ali vsaj zboljšanje le zelo redko. Medicina se mora zato omejiti na sredstva, ki ublaže bolnikove bolečine. V prvi vrsti imajo pri rakah fizikalno lečenje z Röntgenom in radijem in prvi način lečenja ima prednost, ker je učinkovit Röntgenovih žarkov večji. Le v zelo redkih primerih se doseže na ta način trajno izlečenje. Tudi velike nade, ki so jih polagali zdravniki na nove preparate, so odpovedale prav tako, kakor poskusi z izvestno dieto. Da-li more izvestna dieta, ki preprečuje zlasti čezmerno hranjenje z mesom, zmanjšati nagnjenje k raku, kakor zatrjuje nekateri, še ni dokazano. Navzlic mnogim poskusom, ki so jih delali operativnim in neoperativnim potom Redner in drugi učenjaki, je ostalo nepobitno dejstvo, da smo še daleč od zanesljivega sredstva za zatiranje te strašne bolezni.

Ob koncu svojega predavanja je opozoril predavatelj poslušalce na novo sredstvo, izvirajoče od lajka, ki ga je za izročil zdravnikom v preiskavo in ki se že nad dve leti preizkuša v raznih dunajskih bolnicah pod zdravniškim nadzorstvom. Poleg dvornega svetnika Funkeja samega so stopili z izumiteljem tega sredstva, strokovnim učiteljem Alojzijem Poljšakom iz Celja, v stik znan dunajski zdravnik kakor prof. Vlk, prof. Scherber, docent A. Sehner, primarij Riese, prof. Werner in primarij Murat ter primarij Schimmert iz Budimpešte in so po začetnih dvomih z vedno večjim zanimanjem zasledovali poskuse. Farmakološka preiskava lekarstva, ki se aplicira v obliki iz različnih organskih in anorganičnih sestavin sestavljene maže, je dokazala popolno neškodljivost sredstva, ki se lahko uporablja pod zdravniškim nadzorstvom. Ker je treba poudariti sestavine maže kombinirati v različnih koncentracijah, kakršna je pač bolezen in splošno bolnikovo stanje, je razumljivo, da sredstva brez predhodne temeljite proučitve metode ni mogoče izročiti zdravniku, kaj šele lajku. Baš zato bi bilo želeli, da bi se omogočilo čim večjemu krogu zdravnikov proučiti to metodo v posebnem zavodu za ta način lečenja raka. Maža je sestavljena večji del iz uničujočih in obnovljajočih sredstev, od katerih imajo prva namen bolna tkiva uničiti, druga pa poskrbeti za nadomestilo uničenega bolnega tkiva v obliki zdravega, mladega tkiva.

Poleg učinkovitega učinka maže, to se pravi samo na bolno tkivo omejenega uničenja, ki se zdrave okolice sploh ne dotakne, je vsega upoštevanja vredno dejstvo, da učinkuje maža tudi na druge načete dele organizma, kar je dr. Funke še posebej naglašal. Ta čas, ko rak razjeda tkiva, se klice čisto zaneso v sosedne bezgavke, ki lahko postanejo celo po morebitnem izlečenju raka bodoči raznašalci te strašne bolezni. Zato je posebno važ-

no, da učinkuje lekarstvo, ki pride na po raku napadena tkiva, tudi na obolele žleze, čijih lečenje gre roko v roki z lečenjem raka, kar je lahko dr. Funke v mnogih primerih zelo jasno opazoval. Poleg maže proti raku je še maža proti sarkomi in melanosarkomi. Doba lečenja je odvisna seveda od razširjenja bolezni in pa od splošnega bolnikovega stanja ter se giblje povprečno med 2—6 meseci. Ker se rabi to sredstvo zaenkrat v obliki maže, ostane omejeno na zunanja obolenja na raku, nadaljni poskusi bodo pa raztegnili uporabo tega sredstva tudi na notranja obolenja.

Ob koncu svojega zanimivega predavanja je izrazil predavatelj upanje, da bo v kratkem otvoren na Dunaju zavod, v katerem se bo uporabljala ta metoda na širši podlagi. V ilustracijo predavanja je dr. Funke demonstriral mnogo izlečenih primerov, med njimi tudi tri bolnike s težko sarkomom, kar je vzbudilo med prisotnimi zdravniki veliko zanimanje. Tako se torej glasi dopis, ki smo ga prejeli od nekega dunajskega zdravnika. Kot lajki se ne moremo spuščati v presojanje Poljšakovega sredstva proti raku. To prepričamo zdravnikom.

Zagreški »Morgenblatt«, ki tudi poroča o predavanju omenjenega dunajskega zdravnika, pa pripominja na koncu: »Nemo propheta in patria.« Ta pregovor se je tudi pri učitelju Poljšaku v polni meri obistinil. Ko je stopil Poljšak svojčas s svojim novim lečenjem raka v javnost, je našel seveda samo odpor ali pa celo — posmehovane. Zdravnikom se ej zdelo smešno, da bi se pečal z medicinskimi vprašanji učitelj in še celo s tako izrazito težkim poglavjem medicinske vede, kakor je problem raka. Začela se je srdita kampanja proti Poljšaku tako, da so prešli v vrste posmehovalcev celo oni, ki so prvotno verovali v Poljšaka. Nekaj časa je Poljšak sicer smel v mariborski bolnici pod zdravniškim nadzorstvom preizkušati svoje lečenje, toda jugoslovenska javnost se sploh ni zanimala za to zadevo in stvar se je končala slednjic s tem, da je šel Poljšak — v inozemstvo. Delal je na Dunaju in, kakor vidimo, je obrodilo njegovo delo sadove. Iz ust serioznega raziskovalca, kakor je prof. dr. Funke, moramo sedaj izvedeti, kako srečno roko je imel Poljšak. Zdej, ko so se zavzele inozemske avtoritete za metodo jugoslovenskega učitelja, bodo svojočasni posmehovalci osramočeni obmolknili.

V veselju nad tem, da se pridruži ime našega rojaka mnogim drugim slavnim imenom in bo trajno zapisano v zgodovini proučavanja raka, smo docela pozabili spomniti se, kako zelo bi bila učitelju Poljšaku olajšana pot, če bi mu bili prišli pravočasno naproti z razumevanjem in podporo, namesto z zaničevanjem in posmehovanjem.

Na vojni

— Gospod kapetan, dovolite mi tri dni dopusta, stara mati mi je umrla.

— Torej imamo ta mesec že petnajsto mrtvo staro mamico v naši četi. Neverjetno, kako slabo prenašajo stari ljudje vojno.

Okradena mora še plačati

Pred tremi leti so odnesli vlomilci madžarski primadoni E. Pechyjevi iz njenega stanovanja v hotelu Mirabeau v Monte Carlu za 12.000 dolarjev nakita in 2000 dolarjev v gotovini. Okradena primadona je sicer takoj obvestila policijo, ki je napela vse sile, da izsledijo vlomilce, kar se ji pa ni posrečilo. Sele čez leto dni je priznal vlom v rimskem hotelu Excelsior aretirani natakari, ki so ga slučajno zasačili pri sličnem vlamu.

Policija v Monte Carlu je madžarsko primadono pozvala, naj ji sporoči, kdo jo bo zastopal pred sodiščem. Primadona je pooblastila pravnega referenta pri madžarskem poslanstvu v Rimu. Mislija je, da je vse v redu in mislilo je dve leti, ne da bi jo kdo obvestil, kako je z njeno zadevo. Sele te dni je bila obveščena, da mora plačati svojemu pravnemu zastopniku 3000 lir, drugih 3000 lir mora pa položiti za kritje nadaljnjih stroškov v preiskavi proti vlomilcu, svojega nakita in denarja pa ne dobi nazaj. Primadona mora torej za to, da ji je bilo ukradeno 14.000 dolarjev, plačati še 6000 lir. Seveda se je odločno uprla in namerava zadevo urediti diplomatskim potom.

Novo rusko plemo

Iz Moskve poročajo, da se je vrnila pred letom dni v arktične kraje poslana ekspedicijska sovjetske akademije znanosti, ki je našla na skrajnem severu Sibiriji ob izlivu reke Indigirke novo, doslej neznano rusko plemo. Plemo se samo naziva »izgubljeni narod«, živi ločeno od vseh drugih plemen in govori staro rusko narečje ter šteje samo 500 duš. To je plemo posebnih družabnih običajev in šeg. Celih 18 let ni prišlo to plemo v stik z nobenim tujim človekom. Zadnji je bil pri teh ljudeh neki lovec, ki se je bil izgubil v tundrah in prišel do naselbin malega plemena tako izmučen in sestradan, da je kmalu umrl.

Zanimivo je, da si je izvolilo to malo plemo za poglavarja žensko, ki plemo vodi, ki je načelnica vse naselbine in tudi sodnik. Plemo je baje zelo zadovoljno z njo, ker je energična, pravična in modra. Plemo se peča samo z lovom in ribištvo. Oblači se v kožuhe, prebiva v dokaj prostornih hišah, zgrajenih deloma iz kamena, deloma iz lesa. Ob izlivu reke Indirke prebiva najbrž že okrog 400 let in vse kaže, da so z njegovi predniki preselili daleč gori na sever pod carjem Ivarem Groznim, ki je umrl leta 1584.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

RADIOBALZAMIKA
ZAMESLJIVO SREDSTVO
PROT. REVMATIZMU, PREHLADU in ISHIJASU.
LABORATORIJ BEOGRAD, D. RAHLEJEVA
SARAJEVSKA 84
DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH PO CENI DIN 75.

KLISARNA
Telefon št. 2405
IZVRSUJE ENOBARVNE IN VEČBARVNE ČRTNE KLISEJE, ENOBARVNE IN VEČBARVNE AUTOTIPIJE, KOMBINIRANE KLISEJE ZA NAVADEN IN FINEJŠI PAPIR, KLISEJE PO PERORISIH, SLIKAH IN RISEAH, ROKOPISIH IN FOTOGRAFIJAH ZA RAZGLEDNICE, REKLAMNE SLIKE, VINJETE
JUGOGRAFIKA
LJUBLJANA, SV. PETRA NASIP ŠT. 23

Modroce,
peresnice, posteljne mreže, otomane, divane, patent fotelje, cvilih, blago in žimo — dobite najceneje pri
F. Sajovic, Ljubljana, Stari trg št. 6

L. Mikuš
Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svojo zalogo dekorativnih in solničkov ter sprehajalnih palic. Popravila se izvršujejo — točno in solidno. —

Vsa pleskarska in soboslikarska dela
izvršuje točno, solidno in po konkurenčnih cenah pod garancijo
J. HLEBŠ
družba s o. z.
pleskarstvo in soboslikarstvo
Ljubljana, Sv. Petra c. 33.

Likanje moške ali damske oblike
Din 18.—, obračanje Din 300.—
Garderobo najhitreje zlika, kemično čisti in pošije (vstaviti novo podlogo)
WALLET EXPRES,
Ljubljana, Stari trg št. 19.

Danes nepreklicno zadnjokrat
Danes ob 4., 1/8. in 9 1/4
premiera ob znižanih letnih cenah!
Opereta razkošja, lepote in najslajših melodij
„Ljubavna parada“
v glavni vlogi najslavnejši kupletist, ljubljenc Pariza
Maurice Chevalier
Predprodaja vstopnic od 11. do pol 13. ure.
ELITNI KINO MATICA
Telefon 2124

Za velik rudnik laporja v Dunavski banovini se išče za takoj zdrav in energičen
rudarski nadzornik
(Obersteiger)
Šolan v vseh rudarskih poslih, z uspešno prakso, popolnoma vajen obračunavanja dela v rudnikih ter poznaleskega Zakona o zavarovanju delavcev in Rudarskega zakona. — Ponudbe s prepisil sprave, označbo referenc, životopisa ter zahtevno plače na upravo »Slovenskega Naroda« pod št. 1790. — Samo interesi izpod 50 let starosti pridejo v poštev.

VDOVA Z OTROKOM
išče majhno stanovanje za takoj ali za avgust. Naslov v upravi »Slov. Narod«.

PRODAJALKO
dobro izarjeno, za samostojno vodstvo specerijske trgovine, s kavcijo 5000 Din, sprejem s 15. junijem. Ponudbe na naslov: **Milje Karstvo Šolta, Zagreb,** 1837

POSESTVO
z gospodarskim poslopijem, v dobrem stanju, 16 ha njiv, 16 oralov košenine, do 16 voz sena, vinograd, 3 gozdi v Valični vasi pri Zagradcu naprodaj za Din 80.000, z investicijno vred za Din 100.000. Prevzame se lahko takoj. Prodajalec je lastnik Janez Škufca, Valična vas št. 7, pošta Zagradec-Fužina, 1838

STANOVANJE 1 SOBE
in kuhinje ali sobo z uporabo kopalnice iščem. Plačam Din 500—600. Pismene ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Snažno-1835«.

MODROCE
vrhne la afrik. močno blago & **Din 240.—**
zložljive postelje, posteljne odeje, žimo in blago za preobleko pohištva najceneje kupite pri

Rudolf Sever
LJUBLJANA, Marijin trg št. 2
RESTAVRACIJO
dobro idočo, najmoderneje opremljeno (reprezentanca), v večjem mestu Slovenije pod ugodnimi plačilnimi pogoji in proti odkupu inventarja od dam v najem. Pri restavraciji se nahaja tudi velika točilnica. Ponudbe na poštni predal 9. Ormož. 1836

Prometni zavod za premog d. d. Ljubljana
prodaja po najugodnejših cenah samo na debelo
PREMOG
tomači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe
KOVAŠKI PREMOG vrst vseh
KOKS Hvarniški, plavčarski in plinaki
BRIKETE
PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D.
v LJUBLJANI, Miklošičeva cesta št. 15/L